

Schoolondersteuningsprofiel

Naam school / vestiging	Lorentz Lyceum
Directeur	Drs W. Zwart
Contactpersoon ondersteuning	Carla Franssen en Patty Ng-a-Tham
Website samenwerkingsverband	www.swv2506.nl

Algemene informatie over onze school

Via Scholen op de Kaart (link naar specifieke school bij scholenopdekaart.nl) krijgt u een goed beeld van onze school. Zo vindt u daar informatie over ons onderwijsniveau en de aantallen leerlingen in de afgelopen jaren. U kunt daar ook de resultaten bekijken en zien hoe onze school wordt gewaardeerd.

1. Inleiding

Wij willen dat al onze leerlingen onze school verlaten met een diploma dat past bij zijn of haar mogelijkheden. Sommige leerlingen hebben hier ondersteuning bij nodig. Of een leerling ondersteuning nodig heeft en hoe dat eruit gaat zien, is afhankelijk van zijn of haar onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Om dit helder te krijgen, gaat de school in ieder geval in gesprek met ouders en de leerling. De ondersteuning kan licht of kortdurend zijn, maar ook intensief en langdurend. De school zet daarvoor budget en deskundigen in. Soms is het ook nodig om deskundigen van buiten de school in te zetten, bijvoorbeeld van jeugdzorg en/of jeugdgezondheidszorg.

In dit SOP beschrijven wij welke ondersteuningsmogelijkheden onze school heeft.

1.1 - Grenzen aan ondersteuning

In de praktijk kan het voorkomen dat het niet mogelijk blijkt om de ondersteuning te bieden zoals in dit document is beschreven. Dit kan het geval zijn wanneer:

- het aantal leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag (te) groot is
- de combinatie van ondersteuningsvragen binnen een klas (te) complex is.

We zoeken dan samen met ouders en de leerling naar andere mogelijkheden.

Ook kan het zijn dat de problemen die een leerling ervaart niet schoolgerelateerd zijn. In dat geval adviseren we ouders, vaak in overleg met deskundigen van buiten de school, over mogelijkheden voor begeleiding of onderzoek buiten het onderwijs.

Wanneer wij inschatten niet tegemoet te kunnen komen aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling, dan informeren wij bij collega-scholen. Wanneer dit overleg niet leidt tot plaatsing op een andere school, gaat de school in overleg met het Samenwerkingsverband. De school waar de leerling is aangemeld behoudt de zorgplicht.

2. Ondersteuning op onze school

2.1 – Visie op ondersteuning

De schoolvisie van het Lorentz Lyceum is:

Ken jezelf, verbind de verschillen, ontdek de wereld

We willen onze leerlingen opleiden tot verantwoordelijke zelfbewuste volwassenen die kunnen reflecteren en de regie over hun (lerende) leven in eigen hand nemen. Het Lorentz Lyceum biedt onderwijs dat recht doet aan de ontwikkeling en vorming van onze leerlingen.

Visie ondersteuning:

- Het ondersteuningsteam ondersteunt leerlingen die (nog) niet in staat zijn regie over hun (lerende) leven te nemen met als doel dat ze hier (beter) toe in staat zijn. De ondersteuning wordt bij voorkeur in de klas gegeven en waar nodig buiten de klas. Als er meer nodig is dan wij binnen de basisondersteuning en klassetting kunnen bieden, wordt in het intern ondersteuningsteam gekeken welke vorm van andere ondersteuning geboden kan worden op school en hoe deze wordt ingezet. We streven hierin zoveel mogelijk naar maatwerk. Doel hiervan is dat deze leerlingen op school kunnen (blijven) functioneren.

Hiervoor kan de expertise van de ondersteuningsspecialisten worden ingezet. Een groot deel van de expertise en ondersteuning wordt vanuit de Trajectklas gegeven.

- Daarnaast heeft het ondersteuningsteam een preventieve rol en levert het ondersteuningsteam een bijdrage aan het verbeteren van het reguliere onderwijsproces door de docenten te coachen in hoe in de klas om te gaan met de diverse ondersteuningsbehoeften van de leerlingen en daar waar nodig met behulp van onder andere klasobservaties, de individuele leerling en docent te begeleiden. Tijdens mentoren-coördinatoren overleggen geven leden van het ondersteuningsteam indien gewenst handelingsadviezen, voorlichting en informatie op thema.
- We hechten een groot belang aan samenwerken met externe instanties. Voor leerlingen die externe hulpverlening krijgen/hebben of waar instanties zoals het Wijkteam, Veilig Thuis of Lindenhout bij betrokken zijn, vinden we het essentieel om met ouders en de hulpverlenende instanties te overleggen om, binnen de mogelijkheden van de school, tot een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te komen.
- Het Lorentz Lyceum biedt een breed scala aan ondersteuningsmogelijkheden en probeert zoveel mogelijk maatwerk te verlenen. Toch moeten we ook constateren dat de school niet elk probleem kan oplossen en dat er grenzen zijn aan onze begeleidingsmogelijkheden. Als we op die grenzen stuiten, dan proberen we altijd, in overleg met ouders en leerling, naar een oplossing te zoeken. Soms ligt die oplossing buiten de school.

Op onze school werken we met basisondersteuning en extra ondersteuning. Hieronder beschrijven we het verschil tussen beide ondersteuningsvormen.

2.2 – Basisondersteuning

Onder basisondersteuning verstaan we de ondersteuning die geboden wordt door alle scholen binnen het Samenwerkingsverband V(S)O 25.06. We hebben de volgende dingen met elkaar afgesproken:

<p>1. De school heeft zicht op de leerontwikkeling van alle leerlingen en werkt opbrengstgericht.</p>
<p>Dit doen wij zo:</p> <p>Elke leerling heeft een eigen mentor met wie hij/zij twee keer per jaar een driehoeksgesprek voert en zijn eigen leerontwikkeling presenteert, niet alleen aan de mentor maar ook aan zijn ouders. Deze gesprekken worden in het mentoruur voorbereid en een verslag van de afspraken wordt in een logboek vastgelegd. Er zijn twee dagen per jaar waarop alle docenten gezamenlijk leerlingen en hun ontwikkeling bespreken en plannen van aanpak worden vastgelegd. Er zijn momenten beschikbaar waarop mentoren een extra vergadering over een leerling of klas kunnen beleggen. Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte worden doorverwezen naar het ondersteuningsteam. Wekelijks spreekt het ondersteuningsteam leerlingen door met mentoren/coördinatoren waar extra zorg over is, afspraken worden vastgelegd, uitgevoerd en teruggekoppeld. Is de ondersteuningsvraag complex dan kunnen leerlingen in het ZAT worden besproken (multidisciplinair overleg)</p>
<p>2. De school werkt handelingsgericht en versterkt de handelingsbekwaamheid en competenties van haar personeel.</p>
<p>Dit doen wij zo:</p> <p>Om de week komen de mentoren van een klassenlaag bij elkaar. Deze bijeenkomst wordt gebruikt om naast het regelen van praktische zaken te regelen voor intervisie. De ondersteuningscoördinator sluit regelmatig bij de verschillende jaarlagen aan om kennis te delen of vragen te beantwoorden ten behoeve van het professionaliseren van het team.</p> <p>Elk jaar zijn er twee momenten van overdracht. Aan het eind van het jaar zetten de mentoren leerontwikkelingen en leerproblemen in Magister, aan het begin van het jaar is er een warme overdracht tussen de oude en de nieuwe mentor.</p> <p>Voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte worden handelingswijzers opgesteld voor mentoren en lesgevers die aan het begin van het jaar in Magister staan.</p>

De trainingen binnen de ondersteuningscarrousel worden gegeven door het ondersteuningsteam i.s.m. mentoren opdat de kennis verder kan worden verspreid en daarmee breder ingezet.

Inspiratiedagen worden gebruikt om kennis en vaardigheden, over het juist ondersteunen van leerlingen in de les, over te dragen en aan te leren (door bijvoorbeeld in zetten van leerling acteurs, hoe ga je om met autisme, hoe lees je handelingswijzers, hoe leer je executieve vaardigheden aan) Op Rivers worden de mentoren geschoold op gebieden die vooral te maken hebben met het begeleiden van jongeren met een internationale achtergrond.

3. De school heeft een goed pedagogisch klimaat en is fysiek en sociaal veilig voor leerlingen en medewerkers.

Dit doen wij zo:

Er is een pestprotocol ontwikkeld en er zijn duidelijke schoolregels. De aanwezigheid van de veiligheidscoördinator zorgt ervoor dat pesterijen en ander ongewenst gedrag snel en vakkundig intern worden aangepakt.

4. De school neemt leerlingen zorgvuldig aan en draagt leerlingen zorgvuldig over.

Dit doen wij zo:

Een groep docenten (contactmentoren) vormt samen met de ondersteuningscoördinatoren en de conrector leerlingbegeleiding de aanmeldingscommissie. Na aanmelding gaan de contactmentoren naar de basisscholen toe om het OKR te bespreken met de leerkrachten om zo een volledig beeld te krijgen van de leerling. Pas daarna worden de leerlingen geplaatst.

Aan de start van het schooljaar dragen de mentoren van het vorige schooljaar hun leerlingen over aan de nieuwe mentor. Bij leerlingen die tussentijds naar een andere school gaan vindt een "warme overdracht" plaats aan de nieuwe school.

5. De school werkt samen met kernpartners aan een effectieve ondersteuningsstructuur.

Dit doen wij zo: zie hoofdstuk 3 van dit SOP.

6. De school stelt jaarlijks de effectiviteit van de ondersteuning en begeleiding van leerlingen vast.

Dit doen wij zo:

Evaluatie in jaarverslag ondersteuningsteam (Lorentz en Rivers).

7. De school heeft kortdurende ondersteuning op het gebied van leren en/of gedrag beschikbaar voor alle leerlingen van de school, indien zij daar behoefte aan hebben.

Dit doen wij zo: zie paragraaf 2.3 van dit SOP.

2.3 - Extra ondersteuning

Extra ondersteuning op school zetten we alleen in als het nodig is, dus als de ondersteuningsbehoeften van de leerling zichtbaar zijn op school. Dit is voor iedere leerling maatwerk.

Vaak is extra ondersteuning een intensivering van de ondersteuning die wij in de basisondersteuning kunnen bieden (structureler, frequenter en/of langduriger).

Extra ondersteuning wordt ingezet in overleg met de leerling, ouders en mogelijk deskundigen van buiten de school. Als een leerling extra ondersteuning krijgt, worden de afspraken hierover vastgelegd in een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

Wij hebben een aanbod voor leerlingen met de volgende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften:

LEREN			
Voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben bij het tot leren komen en blijven. Het gaat hierbij om het aanleren van algemene studievaardigheden en/of begeleiding bij specifieke vakken. Ook betreft het leerlingen die extra uitdaging in het onderwijsprogramma kunnen gebruiken.			
<i>Aanbod</i>	<i>Basis</i>	<i>Extra</i>	<i>Toelichting</i>
Remedial Teaching	x		Aan een beperkt aantal leerlingen wordt RT taal en rekenen gegeven? Dit zijn leerlingen die opvallen bij het signaleringsonderzoek en op verzoek van docenten.
Dyslexiebegeleiding	x		Leerlingen met dyslexie krijgen RT in hun eerste jaar op het Lorentz Lyceum. In de jaren daarna is er begeleiding op maat.
Dyscalculiebegeleiding	x		Een leerling met dyscalculie krijgt desgewenst begeleiding.
Hulp bij plannen en organiseren	x	x	In de trajectklas kunnen leerlingen die meer ondersteuning bij plannen en organisatie nodig hebben dan vanuit de basisondersteuning beschikbaar is, begeleid worden. Frequentie en aard van de begeleiding wordt afgesproken samen met de ouders.

GEDRAG			
Voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben bij het leren omgaan met zichzelf en anderen en bij het vergroten van de zelfredzaamheid. Bijvoorbeeld bij het opbouwen en onderhouden van relaties met medeleerlingen en docenten, bij het op gepaste wijze opkomen voor jezelf en het kunnen omgaan met druk, stress en angsten.			
<i>Aanbod</i>	<i>Basis</i>	<i>Extra</i>	<i>Toelichting</i>
Faalangstreductietraining	x		Twee keer per jaar (of vaker afhankelijk van het aantal aanmeldingen) wordt er een faalangstreductietraining gegeven aan leerlingen uit de onderbouw en bovenbouw
Sociale vaardigheidstraining	x		Eén keer per jaar wordt er een sociale vaardigheidstraining gegeven aan leerlingen uit de onderbouw.
Examenvreestraining	x		Eén keer per jaar wordt er een training examenvrees gegeven aan leerlingen uit de eindexamenklassen.
Weerbaarheidstraining	x		Eén keer per jaar (of vaker afhankelijk van het aantal aanmeldingen) wordt er een weerbaarheidstraining gegeven aan leerlingen uit de onderbouw.
Individuele, oplossings-gerichte gesprekken	x	x	Voor leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben dan vanuit de basisondersteuning wordt gegeven, kunnen er op meer structurele basis individuele gesprekken worden gevoerd door één van onze ondersteuningsexperts
Goed is Beter dan Best	x		1 keer per jaar wordt er een training gegeven voor leerlingen uit de onderbouw die last hebben van perfectionistische eigenschappen

GEZONDHEID

Voor leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning omdat zij lichamelijke klachten hebben (motoriek, zicht, gehoor, taal/spraak of een medische aandoening). Te denken valt aan aanpassingen in het schoolgebouw en het inzetten van hulpmiddelen.

<i>Aanpassingen</i>	<i>Toelichting</i>
Leerlingen met slechte visus	Leerlingen krijgen speciale schoolboeken, een aangepast rooster voor de toetsweek, aangepaste leermiddelen, zoals speciale ballen, digitale microscoop, grote lijnen atlas ed.
Leerlingen met motorische problemen.	Het gebouw heeft geen drempels, waardoor het mogelijk is om een rolstoel te gebruiken. Het gebouw heeft een lift.
Leerlingen met gehoorproblemen	Leerlingen krijgen aangepaste kijk- en luistertoetsen. Leerlingen kunnen een ringleiding gebruiken.
Leerlingen met diabetes	Leerlingen kunnen op een hygiënische plek insuline inspuiten.
Leerlingen met leukemie	Er is een ruimte beschikbaar waar alleen een leerling met een chemokuur gebruik van kan maken.

2.4 - Specifiek aanbod binnen onze school

Het komt geregeld voor dat meerdere leerlingen dezelfde ondersteuningsvragen hebben. Wij proberen deze ondersteuningsvragen zoveel mogelijk te clusteren binnen onze school, zodat we onze leerlingen zo optimaal mogelijk kunnen ondersteunen.

Binnen onze school kennen we het volgende specifieke aanbod:
Naam van aanbod
<p>OPUS, een aparte afdeling voor hoogbegaafde jongeren voor de onderbouw. Deze afdeling biedt hulp aan leerlingen die binnen het reguliere onderwijs vastlopen en tussen de wal en het schip vallen. OPUS wil deze leerlingen een succesvolle schoolcarrière bieden. Zodat zij hun diploma halen, persoonlijk tot ontwikkeling komen en later een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de Nederlandse economie en maatschappij. OPUS heeft met deze missie een beleidskeuze gemaakt en maakt hiermee duidelijk welke rol zij wil vervullen in het hoogbegaafdenonderwijs in Nederland. OPUS biedt onderwijs op hoog niveau, maar uitdrukkelijk niet alleen aan excellente leerlingen die dat uit zichzelf laten zien.</p>
<p>Toelatingscriteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen die klaar zijn met de lesstof van de basisschool • Leerlingen met een IQ van minimaal 125 hebt (dit blijkt uit gestandaardiseerde intelligentietest, zoals de WISC V test, deze mag niet meer dan 2 jaar oud zijn) • Leerlingen met een minimale leeftijd van 9 jaar • Leerlingen met externaliserend, grensoverschrijdend gedrag moeten te begeleiden zijn, d.w.z. de veiligheid voor alle betrokkenen moet gewaarborgd zijn • Leerlingen met psychiatrische problematiek (ASS, ADHD) en/of hypersensitiviteit moeten te begeleiden zijn en voldoende ontwikkelingsperspectief hebben om het vwo/havo te doorlopen.
<p>Binnen de meeste klassen op reguliere havo/vwo-scholen verschillen de niveaus van leerlingen al aanzienlijk, maar binnen de hoogbegaafdenafdeling Opus zijn de verschillen nog groter dan in het reguliere onderwijs. De oorzaak van deze grote verschillen ligt onder andere in het ruime toelatingsbeleid van Opus waardoor er relatief veel dubbel-bijzondere onderpresteerders toegelaten worden en een kleiner aantal autonome en succesvolle 'hoogpresteerders' (zie de profielen van Betts & Neihart (2010)). Uit intakegesprekken op Opus blijkt dat de laatsten naar het hoogbegaafdenonderwijs zijn gekomen omdat ze extra uitdaging nodig hebben die het reguliere onderwijs hen niet kan bieden, terwijl de eersten een primaire behoefte aan veiligheid hebben, omdat hun zelfbeeld na een vaak traumatisch verlopen basisschoolperiode gedeukt is.</p> <p>De afdeling bevindt zich in de school op een aparte plek, het is min of meer een klein schooltje in de grote school, met eigen theorielokalen, spreekkamers, stilteruimte, homeroom en ruimte voor de dagelijkse leiding. Het is een veilige kleinschalige omgeving. De OPUS-leerlingen brengen hun pauzes en tussenuren door in de homeroom en hun eigen hal.</p>

Betrokken docenten die allemaal de nodige kennis en ervaring hebben over hoogbegaafdheid. Zij hebben o.a. de cursussen van NOVILLO gevolgd, sommigen zijn getraind door Heleen Wientjes (Perdix UU) en enkelen zijn getraind bij de Roeperschool in Detroit Amerika.

Welke ondersteuning wordt geboden?

- Zorgvuldige aannameprocedure. Met de meeste ouders van OPUS-leerlingen worden tenminste twee gesprekken gevoerd voor dat besloten wordt een leerling aan te nemen. Ook wordt er vaak contact opgenomen met de basisschool voor een warme overdracht en wordt er een interview met de leerling afgenomen.
- Er zijn net als in het reguliere Lorentz Lyceum driehoeksgesprekken en er is met name veel persoonlijk mail- en telefonisch contact met ouders, naast de vele extra gesprekken die met de ouders gevoerd worden voor de vaak dubbele problematiek die veel leerlingen met zich meebrengen.
- Veilige kleinschalige omgeving. De OPUS-afdeling is gesitueerd in een apart gedeelte van het gebouw waar in principe geen leerlingen van de andere afdelingen lessen volgen. De OPUS-leerlingen brengen hun pauzes en tussenuren door in de homerooms.
- Betrokken docenten die allemaal de nodige kennis en ervaring hebben over hoogbegaafdheid. Zij hebben o.a. de cursussen van NOVILLO gevolgd, sommigen zijn getraind door Heleen Wientjes (Perdix UU) en enkelen zijn getraind bij de Roeperschool in Detroit Amerika.
- Voor de voormalige rugzakleerlingen is een Ontwikkelingsperspectief Plan geschreven. Deze leerlingen krijgen wekelijks individuele begeleiding.
- De twice exceptional leerlingen krijgen, indien nodig, cognitieve gedragstherapie van de psycholoog.
- Mindsettraining, waarin ook ouders worden betrokken, voor leerlingen die onderpresteren. De mindsettraining is bedoeld voor leerlingen die onderpresteren. Hierin wordt voornamelijk gewerkt vanuit de theorie over de fixed en growth mindset. Door de growth mindset bij de leerlingen te ontwikkelen, zullen zij meer gemotiveerd worden zich in te spannen en uitdagingen aan te gaan.
- Er wordt bij OPUS ook gebruik gemaakt van de extra ondersteuning zoals beschreven bij het reguliere Lorentz Lyceum.

In het hele scala aan onderwijs aan hoogbegaafden heeft OPUS kenmerken van zowel speciaal onderwijs als van regulier onderwijs. Het type leerlingen, met hun vaak problematische schoolloopbaan die zij al achter de rug hebben vóór hun aanmelding en de intensieve zorg die OPUS biedt, zijn kenmerkend voor speciaal onderwijs, maar de klassikale vwo-lessen en het hoge onderwijsniveau zijn kenmerken van regulier (hoogbegaafden-)onderwijs. De klassengrootte van 14 tot 20 leerlingen is groot vergeleken met speciaal onderwijs en klein vergeleken met regulier onderwijs. In plaats van één mentor zijn er twee coaches verantwoordelijk voor de groep.

Er is sprake van een vwo-curriculum en van differentiatie in effectieve leerroutes. Daar waar mogelijk wordt topdown lesgegeven aangepast aan de HB-leerling.

Randvoorwaarden OPUS:

- Kleinere klassen en een eigen plek in de school met faciliteiten (o.a. homerooms, stilteruimte, spreekkamer(s)).
- Cluster 4 expertise.
- Eigen locatie voor pauze.
- Faciliteiten om leerlingen intensieve, individuele begeleiding te bieden (personele inzet en ruimtes).
- Uitdaging bieden d.m.v. extra vakken zoals bijv. filosofie, Chinees, robotica, Spaans, schaken, sterrenkunde enz.
- Orthopedagoog of psycholoog gespecialiseerd in hoogbegaafdheid.
- Onderwijsassistent(en)
- Time-out plek zoals trajectklas bekostigd door school.

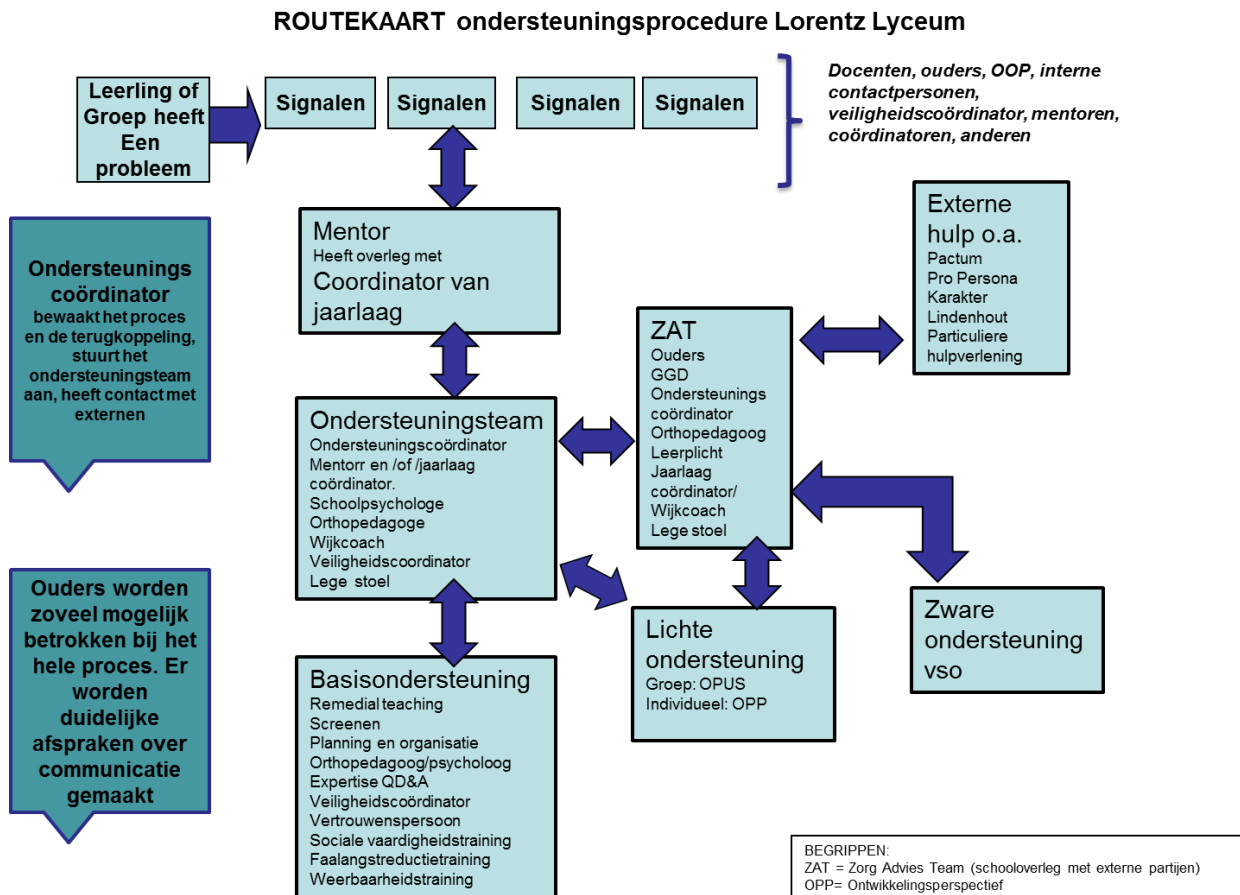
Samenwerking met ketenpartners:

- De Quadraamscholen
- De Da Vinci basisscholen en andere basisscholen met een begaafdheidsprofiel
- CBO
- SLO
- Novilo, Feniks
- Spirare
- Diverse gespecialiseerde praktijken van psychologen
- Diverse samenwerkingsverbanden

3. Ondersteuningsstructuur van onze school

3.1 – Schematische weergave van onze ondersteuningsstructuur

Onderstaand schema laat zien hoe de communicatielijnen lopen en wie waarvoor verantwoordelijk is binnen onze school.

3.2 - Ondersteuning van docenten

Op deze wijze ondersteunen wij onze docenten bij het lesgeven aan leerlingen die ondersteuning nodig hebben.

Docenten krijgen vanuit het ondersteuningsteam de onderwijsbehoeften van een leerling met ondersteuning aangereikt in de vorm van een handelingswijzer. Desgewenst komt er iemand van het ondersteuningsteam in de lessen om een leerling of de klas als geheel te observeren en tips te geven, of komen de docenten van een leerling bij elkaar om afspraken te maken voor een gezamenlijke aanpak. In de structurele overleggen tussen coördinatoren en mentoren is het mogelijk om expertise te delen, voorlichting te geven of specifieke ondersteuningsthema's te behandelen.

Mochten er grotere interventies nodig zijn dan wordt er gebruik gemaakt van diverse interventiemethodes. Een voorbeeld hiervan is de No Blame Methode.

3.3 - Deskundigen

Onze school heeft voor de ondersteuning van leerlingen – uiteraard afhankelijk van zijn of haar onderwijs- en ondersteuningsbehoeften – onderstaande deskundigen beschikbaar.

Inzet van deze deskundigen loopt via het ondersteuningsteam van de school

Deskundigen van school
2 Ondersteuningscoördinatoren
Veiligheidscoördinator
Counselor/vertrouwenspersoon
Remedial Teacher
Trajectklasbegeleiders
Schoolpsychologe
Deskundigen van buiten school, op afroep beschikbaar
Wijkcoach van de school
Schoolarts
Schoolverpleegkundige
RBL consulent